

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 5Csp/99/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119345085
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2020:6119345085.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom JUDr. Ivom Paradam v spore žalobcu Tatra credit a.s., Námestie slobody 10/1718, 921 01 Piešťany, IČO: 44 975 775, právne zastúpeného L.I.B. legal s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 47 237 546, proti žalovanému Z. G., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX E. XX, právne zastúpeného JUDr. Katarínou Andráš Leškovou, Plzenská 2, 080 01 Prešov, o zaplatenie 4 910 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalovanému p r i z n á v a náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 2.8.2019 domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 4 910 eur s prísl.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca ako veriteľ uzatvoril so žalovanými (aj s B. G., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX E. XX) ako dlžníkmi dňa 1.4.2010 úverovú zmluvu č. 104/10 (ďalej len ako „úverová zmluva“), ku ktorej bol dňa 13.9.2010 uzavretý Dodatok č. 1. Predmetom úverovej zmluvy bolo poskytnutie úveru žalovaným 1) a 2) vo výške 8 000 eur. Dňa 26.3.2012 uzatvorili žalobca ako veriteľ a žalovaní 1) a 2) ako dlžníci Dohodu o urovnaní. Žalovaní 1) a 2) uhradili žalobcovi na úverovú zmluvu v splátkach podľa priloženého zoznamu platieb spolu sumu 3 090 eur. Okresný súd Svidník rozsudkom č. k. 4C/692/2012-275 zo dňa 28.9.2016 určil, že: I. úverová zmluva č. 104/10 zo dňa 1.4.2010 v znení dodatku č. 1 zo dňa 3.9.2010 je neplatná; II. dohoda o urovnaní zo dňa 26.3.2012 je neplatná. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 17Co/14/2017-307 zo dňa 20.2.2018 potvrdil rozsudok Okresného súdu Svidník č. k. 4C/692/2012-275 zo dňa 28.9.2016. V zmysle § 39 Občianskeho zákonníka: „Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.“ V zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka: „Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.“ V zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka: „Bez dôvodným

2 obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.“ V zmysle § 457 Občianskeho zákonníka: „Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.“ Rozpor so zákonom, jeho obchádzanie alebo rozpor s dobrými mravmi zakladajú absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Absolútna neplatnosť pritom nastáva aj v prípade, ak účastníci o rozpore nevedeli. Právny úkon sa považuje za absolútne neplatný ex tunc. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a hľadí sa naň, ako by nebol urobený. V zmysle rozsudku Okresného súdu

Svidník č. k. 4C/692/2012-275 zo dňa 28.9.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/14/2017-307 zo dňa 20.2.2018, sú úverová zmluva č. 104/10 zo dňa 1.4.2010 v znení dodatku č. 1 zo dňa 13.9.2010, ako aj Dohoda o urovnaní zo dňa 26.3.2012 absolútne neplatné právne úkony. V zmysle úverovej zmluvy žalovaní 1) a 2) prevzali dňa 1.4.2010 od žalobcu peňažné prostriedky spolu vo výške 8 000 eur. Do dnešného dňa uhradili žalobcovi spolu sumu: 3 090 eur. Výška bezdôvodného obohatenia žalovaných 1) a 2) voči žalobcom tak predstavuje sumu: 4 910 eur, ktorú žalovaní 1) a 2) žalobcovi doposiaľ nevrátili. Žalobca má za to, že medzi stranami sporu nejde o spotrebiteľský spor, vzhľadom na absolútnu neplatnosť úverovej zmluvy a Dohody o urovnaní, ktorej dôsledkom je, že sa na tieto úkony vôbec neprihliada. Nárok žalobcu voči žalovaným 1) a 2) je nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo plnením z neplatného právneho úkonu. Žalovaní túto sumu žalobcovi doposiaľ nezaplatili.

3. Žalovaný vzniesol námietku premlčania vo svojom odpore. Uviedol, že v danom prípade objektívna premlčacia doba začala plynúť od momentu poskytnutia a prijatia plnenia z absolútne neplatného právneho úkonu, t. j. odo dňa 1.4.2010. Premlčacia doba žalobcovi márne uplynula dňa 1.4.2013. Žalobcovi tu neplynie objektívna premlčacia doba od momentu určenia neplatnosti právneho úkonu súdom. Poukázal napr. na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/148/2017 bod 21.

4. Žalobca sa k tejto námietke písomne vyjadril. Uviedol, že z podaného odporu vyplýva, že jedinou námietkou v rámci obrany žalovaného je vznesená námietka premlčania. K plneniu z absolútne neplatnej úverovej zmluvy došlo v deň jej uzatvorenia, t.j. 1.4.2010. Podľa žalovaného v zmysle podaného odporu, uplynula objektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia z neplatnej úverovej zmluvy dňa 1.4.2013. K námietke premlčania žalobca s argumentáciou žalovaného nesúhlasí, má za to že nemohlo dôjsť k premlčaniu uplatneného nároku, resp. pokiaľ by aj k nemu prišlo, je potrebné v súvislosti s námietkou premlčania aplikovať ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a na túto neprihliadať z nasledovných dôvodov: I. Okresný súd Svidník rozsudkom č. k. 4C/692/2012-275 zo dňa 28.9.2016 určil, že: I. úverová zmluva č. 104/10 uzatvorená dňa 1.4.2010 medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, v znení dodatku č. 1 zo dňa 13.9.2010 je neplatná; II. Dohoda o urovnaní uzavretá dňa 26.3.2012 medzi stranami sporu je neplatná. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 17Co/14/2017-307 zo dňa 20.2.2018 potvrdil rozsudok Okresného súdu Svidník č. k. 4C/692/2012-275 zo dňa 28.9.2016. Okresný súd Svidník rozhodol v konaní sp. zn. 4C/692/2012 na základe žaloby p. G., ktorú podal dňa 26.11.2012, pričom pôvodne sa v tejto žalobe domáhal, aby jemu samému súd uložil povinnosť zaplatiť spoločnosti Tatra credit a.s. (žalobcovi v tomto konaní) sumu 5 120 eur spolu s 8 % ročným úrokom z omeškania od 7.8.2012 do zaplatenia. Predmetom konania sp. zn. 4C/692/2012 na Okresnom súde Svidník bola v zmysle pôvodne podanej žaloby - žaloba

3

5Csp/99/2019

na plnenie v podobe zaplatenia neuhradenej časti istiny zo strany p. G. ako dlžníka. Až podaním, ktoré bolo spoločnosti Tatra credit a.s. (žalobcovi v tomto konaní) doručené dňa 26.3.2015 došlo k zmene navrhovaného petitu tak, že p. G. sa v konaní sp. zn. 4C/692/2012 domáhal neplatnosti úverovej zmluvy v znení dodatku č. 1, ako aj Dohody o urovnaní zo dňa 26.3.2012. Okresný súd Svidník uznesením č. k. 4C/692/2012-243 zo dňa 15.10.2015 pripustil úpravu žalobného petitu v znení, že úverová zmluva č. 104/10 v znení dodatku č. 1 zo dňa 13.9.2010 je neplatná a že rovnako dohoda o urovnaní zo dňa 26.3.2012 je neplatná. Spoločnosť Tatra credit a.s. (žalobca v tomto konaní) mal teda objektívne po prvý krát zistiť, že p. G. (žalovaný v tomto konaní) sa domáha určenia neplatnosti úverovej zmluvy v znení prijatého dodatku a rovnako neplatnosti uzatvorenej dohody o urovnaní, najskôr až 26.3.2015, teda takmer dva roky po uplynutí objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia na ktorú poukazuje žalovaný v tomto konaní. V dôsledku toho, že p. G. sa začal domáhať prostredníctvom súdu určenia neplatnosti úverovej zmluvy až po uplynutí objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia z takejto neplatnej zmluvy, žalobca reálne nikdy nemal možnosť domáhať sa vydania tohto bezdôvodného obohatenia v rámci zákonom stanovenej premlčacej doby. Z tohto dôvodu podľa žalobcu nie je možné prihliadať na vznesenú námietku premlčania, nakoľko takýto postup by bol v rozpore s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka platí, že: „Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.“ Dobré mravy sú meradlom hodnotenia konkrétnych situácií zodpovedajúcim všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti v súlade s obecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Použitie korektívu „dobré mravy“ pri výkone práva s cieľom dosiahnuť ideu spravodlivosti zaisťuje potrebnú

väzbu medzi občianskoprávnymi normami a mravným poriadkom spoločnosti. Ide o uplatnenie princípu slušnosti (ekvity) vo vzájomných vzťahoch medzi jednotlivcami (ius est ars aequi et boni), ktorý je vlastný demokratickému poriadku. Pri posudzovaní otázky, či uplatnenie námietky je v rozpore s dobrými mravmi, v dôsledku čoho dochádza k zásahu do právnej istoty, súd berie do úvahy aj to, prečo oprávnený svoje právo neuplatnil včas. Až do skončenia konania o neplatnosť úverovej zmluvy spoločnosť Tatra credit, a.s. nevedela s akým výsledkom sa konanie skončí. Je pritom nepochybné, že konanie o neplatnosť úverovej zmluvy a dohody o urovaní inicioval žalobca, pričom tak urobil až po uplynutí objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia z takejto zmluvy. Žalobca si je vedomý toho, že žalovaný ako spotrebiteľ v rámci právnych vzťahov požíva silnejšiu právnu ochranu, čo sa premietlo do skutočnosti, že súd v konaní sp. zn. 4C/692/2012 určil, že uzatvorené právne úkony (úverová zmluva v znení dodatku č. 1, ako aj dohoda o urovaní) sú absolútne neplatné právne úkony, avšak bez ohľadu na pozíciu žalovaného ako spotrebiteľa by malo platiť, že aj tento by mal vrátiť minimálne plnenie, ktoré mu bolo poskytnuté, a na tejto veci by nemalo nič zmeniť ani to, že spotrebiteľ využije právnu úpravu a plynutie premlčacej doby takým spôsobom, že sa začne domáhať absolútnej neplatnosti uzatvorených spotrebiteľských zmlúv až v čase, keď uplynie objektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia - či už tak urobil s alebo bez úmyslu vyhnúť sa vráteniu poskytnutých plnení. V opačnom prípade môže totižto nastať určite aj súdom neželaný stav, že spotrebiteľia začnú zneužívať súdne rozhodnutia v tom zmysle, že sa účelovo začnú domáhať neplatnosti spotrebiteľských úverových zmlúv až po uplynutí lehôt v ktorých môže veriteľ uplatniť svoje nároky na vrátenie poskytnutých plnení. Slušnosť v právnych vzťahoch teda netreba očakávať len od veriteľov, ale aj od samotných spotrebiteľov, ktorí by mali vrátiť minimálne to, čo si požičali a nemali by hľadať prostriedky procesnej obrany, ktoré by im umožňovali vyhnúť sa tejto ich základnej povinnosti. Vzhľadom na konkrétne okolnosti

4

5Csp/99/2019

prípade, teda podľa žalobcu je potrebné ako interpretačné pravidlo pri posudzovaní uplatneného práva žalovaného vzniesť námietku premlčania, postupovať podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nepovažovať túto námietku za dôvodnú pre jej rozpor s dobrými mravmi. Uvedený právny záver v obdobnom prípade potvrdil napr. aj Krajský súd v Trenčíne vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6Co/577/2013 zo dňa 25.6.2014. Obdobný právny záver potvrdzuje už aj rozhodovacia prax Ústavného súdu SR podľa ktorého vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovanou stranou mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi (II. ÚS 176/2011, IV. ÚS 542/2013). Ako dôkaz predložil: 1. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25.6.2014, sp. zn. 6Co/577/2013, 2. Uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 176/2011, 3. Uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 542/2013. Vzhľadom na vyššie uvedené závery má žalobca za to, že na vznesenú námietku premlčania žalovaného nemožno prihliadať pre jej rozpor s dobrými mravmi.

5. Súd vykonal dokazovanie uznesením tunajšieho súdu č. k. 4C/692/2012-243 zo dňa 15.10.2015 a doručenkou žalobcu k tomuto uzneseniu zo dňa 21.10.2015 pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4C/692/2012.

6. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Z.z. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

7. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

8. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

9. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

10. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

11. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

12. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

5

5Csp/99/2019

13. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

14. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

15. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Podľa § 215 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

17. V konaní tunajšieho súdu sp. zn. 4C/692/2012 sa terajší žalovaný domáhal proti terajšiemu žalobcovi zaplata sumy 5 120 eur s prísl. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 4C/692/2012-243 zo dňa 15.10.2015 súd pripustil úpravu petitu návrhu v tomto znení: I.) Súd určuje, že Úverová zmluva č. 104/10 uzavretá medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným dňa 1.4.2010 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 13.9.2010 je neplatná. II.) Súd určuje, že dohoda o urovnaní uzavretá medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným dňa 26.3.2012 je neplatná. III.) Odporca je povinný nahradiť navrhovateľom trovy konania k rukám ich právnej zástupkyne do 3 dni od právoplatnosti rozsudku. Súd je toho názoru, že minimálne od pripustenia tejto zmeny žaloby žalobca mohol predpokladať aj alternatívu, že úverová zmluva a jej dodatok budú v konečnom dôsledku súdom určené za neplatné a teda mohol v tejto súvislosti vykonať preventívne opatrenia, aby predišiel premlčaniu svojho nároku. Žalobca prevzal toto uznesenie dňa 21.10.2015. Nasledujúcim dňom, t. j. 22.10.2015 začala plynúť objektívna trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 22.10.2018. Z potvrdenia Okresného súdu Banská Bystrica (č. I. 89 spisu) je zrejmé, že žaloba bola podaná na súd dňa 2.8.2019 o 11.38 hod. Žalovaný vzniesol námietku premlčania, na ktorú súd musel prihliadnuť, a preto už nemohol premlčané právo žalobcovi priznať. Zánikom nároku na platenie istiny z dôvodu premlčania sa premlčí aj samotný nárok na platenie úroku z omeškania. Z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.

18. Čo sa týka námietok žalobcu ohľadne premlčania, je potrebné uviesť, že vznesenie námietky žalovaným je v kontexte skutkových okolností prípadu nutné vnímať ako legitímny nástroj procesnej obrany, vonkoncom nie ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Z doterajšieho konania žalovaného nemožno zistiť žiadne porušenie dobrých mravov.

19. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Súd priznal žalovanému náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu, pretože mal plný úspech vo veci a uplatnil si ich náhradu. O ich výške súd rozhodne po

právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Len do uplynutia lehoty na podanie odvolania môže odvolateľ rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda ako aj meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.

Vo Svidníku dňa 24. júna 2020